

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

200604457	50
832	19.02.07
ARBA/ARS	

Deres ref:
Vår ref: 07/883
Saksbehandler: INB/ CHS
Telefon: 24 16 38 33
E-post: chs@shdir.no
Dato: 15.02.2007

Forskrift om forsøk med tidsubestemt lønnstilskudd. Høringsuttalelse fra Statens råd for funksjonshemmede

Vi viser til høringsbrev av 15. desember 2006. Saken er behandlet på møtet 6. og 7. februar 2007 i Statens råd for funksjonshemmede.

Rådet har i hovedsak kommentert prøveordningen som ordning og innholdet i ordningen slik den nå er tenkt.

Statens råd for funksjonshemmede har som rettesnor for sitt arbeid at personer med nedsatt funksjonsevne skal oppnå full likestilling og aktiv deltakelse på alle samfunnsarenaer. Deltakelse og likestilling må også gjelde i arbeidslivet. I tråd med dette, mener rådet det bør legges vekt på å øke mulighetene for ordinært arbeid for dem som i dag står utenfor arbeidslivet eller har en usikker tilknytning til arbeidslivet.

Statens råd for funksjonshemmede (SRFF) ser positivt på at det prøves ut flere virkemidler for å sikre personer med nedsatt funksjonsevne inntreden på arbeidsmarkedet. Rådet stiller seg i utgangspunktet positiv til bruk av langvarig/varig lønnstilskudd som ett av flere virkemidler i arbeidsmarkedspolitikken. Det er en kjent sak at ikke alle tidligere har fått tilbud om godt tilpasset attføring, og at en del derfor har sett seg nødt til å takke ja til varig trygding. Et tidsubegrenset lønnstilskudd kan bli en god løsning for noen.

Etter rådets mening bør det overordnede målet med den foreslåtte forsøksordningen være å få flere i arbeid. En innsparing på stønadsbudsjettet bør bare være en konsekvens av at flere inkluderes i arbeidslivet. Det viktige blir å sørge for at det skapes gode arbeidsplasser med sikte på et varig arbeidsforhold. Den enkelte fungerer best om han eller hun kan komme inn i et arbeidsforhold som passer til evner og utdanning. Det er derfor nødvendig med arbeidsplasser med tidsubestemt lønnstilskudd innen alle typer bransjer og på forskjellige stillingsnivåer. Dette blir spesielt viktig siden det er meningen å opprette permanente jobber, ikke kortvarige praksisplasser for arbeidsutprøving.

Dersom departementet ønsker at prøveordningen skal bidra til inkludering i arbeidslivet, ser SRFF det som lite ønskelig å bruke begrepet tiltaksdeltaker om den som kvalifiserer for ordningen med tidsubegrenset lønnstilskudd. For en del kan ordningen være nødvendig gjennom hele yrkeskarrieren og det er da både kunstig og stigmatiserende å bli kalt tiltaksdeltaker over mange år. Begrepsbruken påvirker

virkelighetsforståelsen, og rådet foreslår at man ganske enkelt bruker begrepet arbeidstaker. Det er jo sagt i forslaget til forskrift at de som omfattes av denne prøveordningen skal være fast ansatt i hel- eller deltidsstilling. Personer som omtales som tiltaksdeltakere, vil vanskelig regnes med fullt ut som likestilte arbeidstakere, og man risikerer å skape eller opprettholde A og B-lag på arbeidsplassene.

Rådet savner en nærmere presisering av hvem som er i målgruppen for ordningen. Antakelig bør målgruppen være forholdsvis smal, for å hindre at arbeidsplasser med lønnstilskudd fortrenger ordinære arbeidsplasser. Rådet deler departementets frykt for at grensene for hva som oppfattes som normal arbeidsevne kan forrykkes og at arbeidstakere skyves i retning offentlige stønadsordninger uten at det først gjøres forsøk på å finne løsninger internt i virksomheten.

Det er positivt at man legger opp til drøfting med tillitsvalgte i virksomheten, det kan være med på å forankre ordningen med lønnstilskudd. Ordningen med lønnstilskudd synes best tilpasset dem som står utenfor arbeidsmarkedet i dag. Rådet savner som nevnt en nærmere presisering av hvem ordningen er tenkt for, inngangskriteriene synes noe uklare og avgrensningene mot andre ordninger mangler i stor grad.

Det er viktig å påpeke at også arbeidssøkere med mindre reduksjoner i arbeidsevnen opplever vansker med å få og beholde ordinært arbeid. Disse er ikke i målgruppen for forsøksordningen. Det vil derfor være nødvendig at ordningen med tidsubestemt lønnstilskudd bare blir ett av flere virkemidler i arbeidet for en økt inkludering av funksjonshemmede på arbeidsmarkedet.

Vi vet at tidsbegrensede tilskudd på opptil 3 år for mange kan være for kort til å få varig fotfeste i arbeidslivet. Rådet ser for seg at også utviklingshemmede og andre med stort bistandsbehov vil kunne gis innpass på ordinære arbeidssteder ved bruk av tidsubestemt lønnstilskudd. I dag sluses disse ofte direkte over i varig tilrettelagt arbeid (VTA) og blir i realiteten ikke regnet som arbeidstakere.

Rådet tror at det kan bli vanskelig å nå personer som står i fare for å falle ut av arbeidslivet med denne ordningen. Det er fordi lønnstilskudd er tenkt brukt til spesielt opprettede tiltaksplasser. I enkelte tilfeller kan man tenke seg at det beste for vedkommende er å fortsette i samme stilling som før, men med lønnstilskudd til arbeidsgiver for å kompensere for nedsatt produktivitet, og med nødvendig tilrettelegging. Den uformelle kollegastøtten som finnes i mange arbeidsmiljøer bør ikke undervurderes. Omplussing og nye arbeidsoppgaver vil ikke alltid føre til bedre mestring.

Det er positivt at lønnstilskudd kan innvilges også til personer med nedsatt arbeidsevne av sosiale årsaker. Slik unngår man problemer for en del personer med bistandsbehov, men uten klar medisinsk diagnose. Rådet mener det er positivt at personer som allerede er uføretrygdet også kan få en ny sjanse gjennom denne nye ordningen med lønnstilskudd.

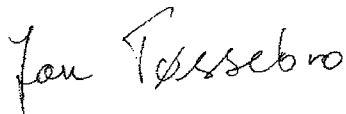
Vi stiller spørsmål ved om det er ønskelig å vurdere både tilskuddets størrelse og varighet hvert år. En første vurdering etter 6 måneder kan det likevel være gode grunner for, for tidlig å identifisere dem som viser seg å ikke ha nytte av ordningen. Hvordan er denne vurderingen tenkt gjort på en rasjonell måte? Det vil ikke være

ubegrenset av ressurser og kompetanse til dette arbeidet innen NAV. En revurdering av allerede innvilget tidsubestemt lønnstilskudd vil innebære et stort moment av stress for arbeidstakeren. Usikkerhet rundt videre tilskudd kan føre til økt sykелighet, spesielt for personer med psykiske eller psykosomatiske plager. Det bør være en målsetting at de som tas inn i denne ordningen faktisk er så godt utredet at det ikke er sannsynlig at det vil bli store endringer i arbeidsevnen de nærmeste tre til fem årene.

SRFF er opptatt av at subsidier til arbeidsgivere som velger å ansette personer med nedsatt funksjonsevne, ikke er aktuelt før arbeidsgiver har oppfylt sin plikt til tilrettelegging etter arbeidsmiljøloven. Det må undersøkes at avtalte tilretteleggingstiltak faktisk blir gjennomført, før personer som allerede er i arbeid er aktuelle å ta inn i denne nye prøveordningen.

Rådet vil til slutt understreke viktigheten av at prøveordningen med tidsubestemt lønnstilskudd kombineres med fortsatt holdningsskapende arbeid rettet mot arbeidslivets parter. Lønnstilskudd bør ikke bli eneste vei inn i arbeidsmarkedet for dem som i dag opplever å stå utenfor. Regelverket må praktiseres på en måte som gjør at stillinger med lønnstilskudd ikke fortrenger ordinære stillinger.

Med vennlig hilsen

Jan Tøssebro
rådsleder

Ellinor Sundseth
sekretariatsleder